

TOPROJEKT

Rudy Dom

Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich to rozległy obszar leżący na Górnym Śląsku pomiędzy miastami Gliwice, Rybnik, Racibórz i Kędzierzyn Koźle. Założenie powstało w wyniku prowadzonej już od XIII wieku ożywionej leśno–rybackiej działalności gospodarczej zakonu. Zgodne z regułą cysterską, oparte na zasadach ekologii i uszanowania przyrody budownictwo bazowało na łatwo dostępnych lokalnych materiałach - drewnie i cegle. W Rudach i najbliższej okolicy znaleźć można wiele przykładów wykonanych po mistrzowsku ceglanych budynków.

Budynek położony jest na skraju rozległej, leśnej polany, w narożu terenu przeznaczonego decyzjami nowego MPZP pod zabudowę jednorodziną. Domy, które już powstały nie pozostawiają złudzeń, co do przyszłej architektury osiedla, dlatego wnętrza w całości zwrócone są w kierunku dziewiczego lasu.

Kwadratowa, ceglana kostka domu poddana została trzem prostym zabiegom.

Zachodnia ściana odpadła w kierunku ogrodu zamkniętego ścianą lasu, tworząc taras dostępny z pokoju dziennego, jadalni i głównej sypialni.

Ćwiartka południowo- wschodnia od strony osiedla została wydrążona, dzięki czemu powstał zamykany dziedziniec wjazdowy okolony ceglanymi ścianami.

Ćwiartka północno- wschodnia została wypchnięta do góry tworząc poddasze kryte dachówką ceramiczną. Ta część mieści dwie sypialnie i bawialnię w pełni przeszkloną w kierunku lasu. Płaską część dachu na pozostałych ćwiartkach pokryto dachem zielonym.

Ściany budynku wymurowano z ręcznie sortowanych cegieł odpadowych pochodzących z okolicznych cegielni. Zastosowano wariację wiązania krzyżowego, w którym dwie cegły położone obok siebie główkami na sztorc są po jednej stronie wypychane, a po drugiej wciskane w stosunku do lica ściany.

Ten prosty zabieg znacznie wzbogacił pracę światłocienia na elewacji.

Poprzez całkowite usunięcie tej samej pary cegieł powstała ściana ażurowa, ukrywająca otwory okienne, które mogłyby rozbijać czystą strukturę elewacji. W nocy, kiedy nie działa światłocień na plan pierwszy wchodzi świecące krople ażurów.

Dobranie do naturalnej, przygotowanej na proces patynowania ceglanej ściany odpowiedniej dachówki ceramicznej było nie lada wyzwaniem. Tym razem zasada korzystania z materiałów lokalnych została złamana i wybór padł na ręcznie formowaną dachówkę z Wielkopolski.

Budynek wyrasta z ziemi i nie ma być oddzielany od niej żadną opaską. W procesie patynowania się materiału ceramicznego linia styku z podłożem powinna coraz bardziej się zacierać, a wybarwienia powierzchni dachu i ścian scalać ze sobą. Dach zielony, który ma być pielęgnowany jedynie w niezbędnie minimalnym zakresie, po pewnym czasie rodzajem pokrywy roślinnej i

kolorystyką znacznie współgrać z naturalnym otoczeniem.

Żyjemy w czasach, kiedy ceny sprowadzanej z odległych zakątków świata wody mineralnej dochodzą do kilkudziesięciu dolarów za butelkę. Kamienie, drewno egzotyczne i inne materiały wykończeniowe płyną kontenerami z Chin, Brazylii i Afryki. Reakcją na ten stan rzeczy jest nowa ekonomia oparta w przeważającej mierze o zasoby lokalne. Stosując rodzime materiały i tradycyjne technologie uzyskać można efekty nie gorsze niż przy użyciu najbardziej wyszukanych materiałów importowanych. Okazuje się, że taka postawa jest niezwykle spójna z postawą Cystersów, którzy zakładali swe klasztory na trudnych, podmokłych i zalesionych terenach, i czyniąc te obszary sobie owocnymi zakładali stawy rybne, sady, ogrody, budowali drogi i domy korzystając wyłącznie z miejscowych zasobów zgodnie z dewizą „módl się i pracuj”.

lokalizacja: Rudy

data: 2011

powierzchnia całkowita: 363,9 m²

inwestor: inwestor prywatny

zespół projektowy: arch. Marek Wawrzyniak, mgr inż. arch. Karol Wawrzyniak, mgr inż. Izabela Groborz-Musik

Nagrody

Architektura roku SARP dom jednorodzinny, I miejsce

EU Mies Award 2019 , nominacja

Brick Award 2017, I miejsce

Architektura Województwa Śląskiego SARP, wyróżnienie

Bryła roku 2017, nominacja